

ლექცია VII

data-*

data-* გლობალური ატრიბუტია, რომელიც HTML 5-ში ჩამატებული ახალი ტეგია და გამოყენება მომხმარებლის მონაცემების აღსაწერად, **data** ატრიბუტს აქვს ერთი დამხმარე ატრიბუტი, რომელიც აღწერს თვითონ მონაცემს და შემდეგ ამ მონაცემის კლასიფიცირება ხდება, მაგალითი: ავილოთ ავტომობილი, ლათინური შრიფტით დაწეროთ *-manqana* და დავყოთ ეს „მანქანა“ სხვადასხვა ფორმის მოდელებთან და ასევე ავილოთ ცხოველი, ტიპი, მაგრამ სანამ სკრიპტს ვნახავდეთ, გავეცნოთ **data** ატრიბუტის სინტაქსს:

<ელემენტი data-*=*"რაღაც ცვლადი"*>

მაგალითი 1.28

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<meta charset=utf-8">
<title>data-ს აღწერა </title>
</head>
<body>
<!-- ტიპად აღებულია manqana ხოლო კლასიფიცირება ხდება მისი
როგორც
„მერსედესი“, „ფოლცვაგენი“, "BMW" და შედეგად მოდელებია-->
<li data-manaqan="Mercedes">ჯიპი GL</li>
  <li data-manqana="volkswagen">VENTO GT</li>
  <li data-animal-type="BMW">BMW 7</li>
<!-- მაგალითი ორი ავილოთ სხვადასხვა ცხოველები-->
<li data-cxovelebi="ძაღვი">კავკასიური ნაგაზი</li>
<li data-cxovelebi="კატა">ლომი</li>
</body>
</html>
შედეგი
```

- ჯიპი GL
- VENTO GT
- BMW 7
- კავკასიური ნაგაზი
- ლომი

dir- ატრიბუტთან დაკავშირებით ვიტყვით, რომ ის მიმართულებას აღწერს, ადარ ვიმეორდებით ამ ატრიბუტთან დაკავშირებით **<bdo>** რაც ტეგისას ვისაუბრეთ.

draggable-ატრიბუტი, რომელიც გვამღევს, ჩავაგდოთ სადღაც რაღაც, მაგალითისათვის ავიღოთ რაიმე ტექსტი და ოთხკუთხედში ჩავსვათ, ანალოგიურად როგორც ტექსტის, ისე სურათის ჩასმაც შეიძლება. მისი სინტაქსია შემდეგი სახისაა:

<ელემენტი **draggable**="true ან false ან auto">

true როცა შესაძლებელია ელემენტის ჩაგდება **false** როცა არ არის შესაძლებელი ელემენტის ჩაგდება **auto** როცა ავტომატურად გამოიყენებს ბრაუზერი და არ ჭირდება რაიმე ნებართვა.

ეს ატრიბუტი მუშაობს *DOM* გამოყენების დროს, დამოუკიდებლად სინტაქსურ შეცდომასთან არ გვექნება საქმე, მაგრამ ბრაუზერში ვერაინაირ მოქმედებას ვერ შევასრულებთ.

<div **draggable**="true">ჩამაგდე</div>

უნდა ითქვას, რომ *ondragstart* და *setData()* გარეშე ვერ მოახდენს ჩაგდებას ატრიბუტმა უნდა იცოდეს, რა უნდა ჩავარდეს და როდის უნდა დაიწყოს.

➤ *Drag* და *Drop* (ჩაგდება და გადაადგილება) განვავრცოთ, თუ როგორ ხდება, პირველ რიგში: შევხებით ისეთ ფუნქციას, რომელიც აღწერს, თუ რა უნდა გადაადგილდეს *ondragstart*-ის მეშვეობით, ფუნქცია კი არის *drag(event)* შემდეგში, რასაც უნდა შევხებით, არის *dataTransfer.setData()* მეთოდი, რომელიც აღწერს მონაცემის ტიპს და სიდიდეს:

```
function drag(ev)
{
    ev.dataTransfer.setData("ტექსტი",
    ev.target.id);
```

} სადაც მონაცემთა ტიპი არის „ტექსტი“ სიდიდე *id*, რომელიც უნდა გადაადგილდეს პირობითად მივანიჭოთ „*drag1*“. ახლა დგება მეორე საკითხი, თუ სად უნდა გადაადგილდეს. რაც შეეხება „ჩაგდებას“, *ondragover* პასუხისმგებელია, რა მონაცემები უნდა გადაადგილდეს ანუ ერთმა ელემენტმა უნდა ჩაანაცვლოს მეორე ელემენტი, რასაც ჰქვია *event.preventDefault()* რომელიც არის *ondragover*-ის ივენთი. ივენთები იგივეა, რაც „მოვლენები“, რომელიც განსაზღვრავს, თუ რა უნდა მოუვიდეს *HTML*-ის ელემენტებს.

```
function drop(ev)
{
    ev.preventDefault();    var data =
    ev.dataTransfer.getData("ტექსტი");
    ev.target.appendChild(document.getElementById(data
    ));
}
```

გამოიძახებს სტანდარტულზე დაყენებულ ბრაუზერს
 არსებული ინფორმაციის გადატანა ხდება
dataTransfer.getData() მეთოდით. ეს მეთოდი დააბრუნებს იმავე
 ტიპის ინფორმაციას, რაც ჰქონდა მინიჭებული *setData()* მეთოდის
 დროს.

მაგალითი

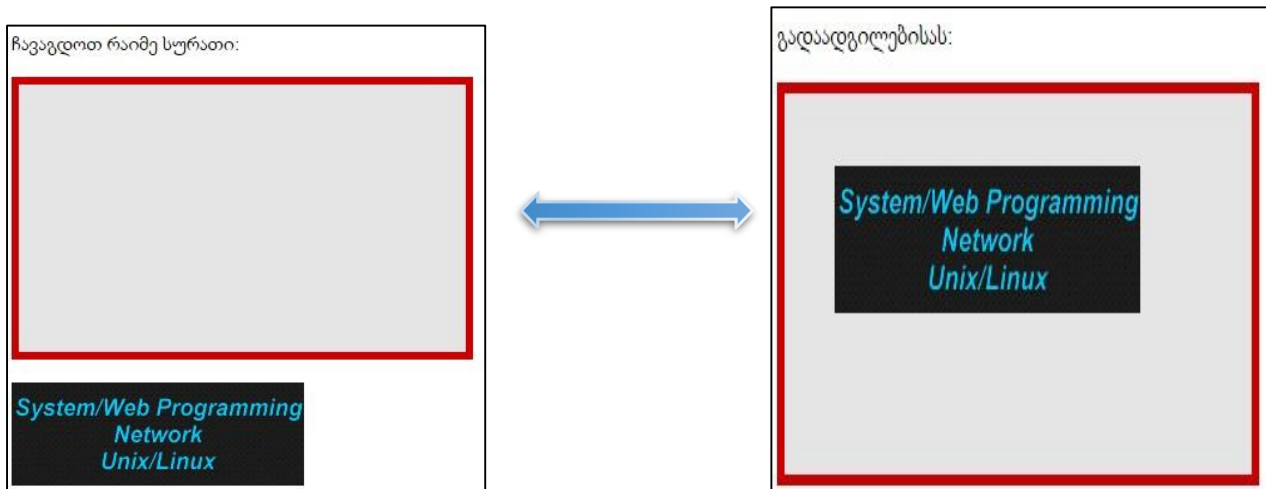
1.29

```
<!DOCTYPE
HTML>
<html>
<head>
<meta charset="utf-8">
<style>
#div1 {
width:293px;
height:270px;
padding:40px;
border:6px solid
#CC0000;
background:#e5e5e5;
}
</style>
<script>
function allowDrop(ev)
{
    ev.preventDefault();
}
function drag(ev)
{
    ev.dataTransfer.setData("ტექსტი",
ev.target.id);
}
function drop(ev)
{
    ev.preventDefault();    var data =
ev.dataTransfer.getData("ტექსტი");
ev.target.appendChild(document.getElementById(data
));
}
</script>
</head>
<body>
<p> ჩავაგდოთ რაიმე სურათი: </p>
<div id="div1" ondrop="drop(event)" ondragover="allowDrop(event)">
</div>
<br>
```

```

</body>
</html>
```

src="ლინკი" ან ჩავსვით თქვენთვის სასურველი სურათის ლინკი, რომელიც გსურთ ან გამოიყენეთ Windows7-ს სტანდარტული სურათები, რომელიც მოყვება სტანდარტულად ყველა Windows 7-ს, მოცემული მაგალითით, ყველაფრის გადაადგილება შეიძლება, კინოს, სურათის მუსიკის და ა. შ

მოვლენები HTML 5-ში

HTML 5-ში მოვლენები განისაზღვრება იმით, თუ რა არის სკრიპტში გაწერილი. მაგალითად: მოვლენებში შეიძლება იყოს ღილაკზე დაკლიკება, დროის გამოტანა და ა. შ HTML აძლევს უფლებას javascript-თან ერთად, რომ დაემატოს HTML-ის ელემენტებს

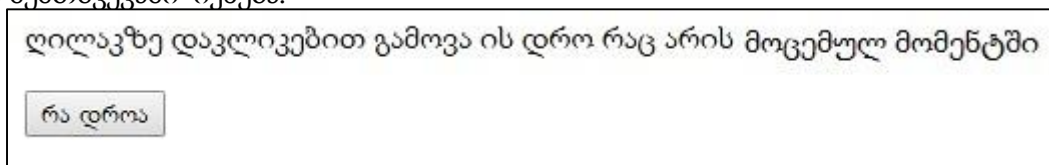
<რაღაც ელემენტი რაღაც ივენთი=' რაღაც **JavaScript**'>

მაგალითი

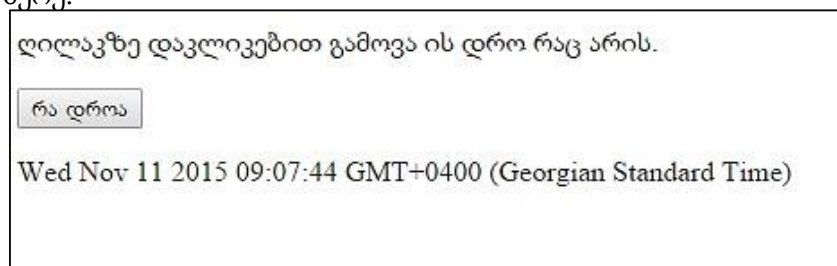
1.30

```
<!DOCTYPE
html>
<html>
<head>
<meta charset="utf-8">
</head>
<body>
<p>ღილაკზე დაკლიკებით გამოვა ის დრო, რაც არის მოცემულ მომენტში
</p>
<button onClick="displayDate()">რა დროა
</button>
<script>
function displayDate()
{    document.getElementById("დრო").innerHTML =
Date(); }
</script>
<p id="დრო">
</p>
</body>
</html>
```

ჩვენს შემთხვევაში იქნება:

დაკლიკების მერე:

HTML ის გლობალური ივენტები (მოვლენები)

Event	აღწერა
onchange	HTML ელემენტი შეიცვლება
onClick	მომხმარებელი დააკლიკებს

onmouseover	HTML ელემენტი შეიცვლება მაუსის მოძრაობისას
onmouseout	კურსორი მოშორდება იმ ელემენტს
onkeydown	დააჭერს კლავიატურის კომბინაციით
onLoad	ბრაუზერი მორჩება გვერდის ჩატვირთვას

Dropzone-ით შესაძლებელია ჩამოშლილი ტექსტის ან სურათის კოპირება და სხვა ადგილას გადატანა. სამწუხაროდ ამ ატრიბუტს არცერთი ბრაუზერის მხარდაჭერა არ აქვს და ჯერ ჯერობით დამუშავების ეტაპზეა გადავიდეთ შემდეგ *hidden* ატრიბუტზე.

hidden-რადაც ტექსტის დამალვა, მაგალითი საიტზე ავტორიზაციის შემდეგ უნდა დაიმალოს, შესვლის ფორმა, ასეთ შემთხვევებში გამოყენება ეს ატრიბუტი. სინტაქსი არის:

<ელემენტი *hidden*>

Lang

ელემენტის კონტენტს, რომელიც შეიცვას სხვადასხვა ან რომელიმე ენას და რეგიონს, პროგრამისტები მიუთითებენ და აღწერენ, რომ გასაგები იყოს ბრაუზერისათვის რომელ ენის/რეგიონის კოდთან (*Language Code*), აქვს საქმე.

სინტაქსი:

<ელემენტი *Lang*="ენის კოდი">

ქართული ენის კოდი, რომელიც მიეთითება არის *ka*. HTML 5-ში, ნებისმიერი ელემენტთან შეგვიძლია მივუთითოთ ის, რაც არ იყო წინამდებარე HTML 4.01 ვერსიაში.

მაგალითი 1.31

```
<!DOCTYPE
html>
<html>
<body>
<p>აღვწეროთ პარაგრაფი.</p>
<p Lang="ka">რაიმე ტექსტი</p>
</body>
</html>
```

HTML 5 *Lang* ატრიბუტით დეკლარირდება (ანუ აღიწერება) როგორც მთლიანი, ისე ნაწილობრივი გვერდიც, რაც აძლევს ბრაუზერს საძიებო სისტემებს გვერდის სწრაფად წაკითხვის და პოვნის შესაძლებლობას, ასევე რეკომენდებულია W3C (*World Wide Web Consortium*) მიერ, რომ ნებისმიერი დოკუმენტი საკუთარი რეგიონის თუ ენის მიხედვით იქნას აღწერილი.